

Ako vo filme: Povolanie Márie

Sú filmy, ktoré sme videli toľkokrát, že dokážeme zopakovať niektoré dialógy naspamäť. Mnohé z nich sa odohrávajú na miestach, kde sme nikdy neboli, no napriek tomu nám pripadajú veľmi známe. Zvestovanie je jedným z tých filmov, pri ktorých sa cítime ako v druhom domove.

19.12.2024

Pred dvetisíc rokmi existoval malý dom z tehál zasadený do skaly v

odľahlej dedine v Palestíne, ktorý sa stal dejiskom najväčšej udalosti v dejinách ľudstva. Hoci sme tam nikdy necestovali, tento kút sveta – ktorý by sa inak nikdy nedostal do kníh a už vôbec nie na mapy – sa stal predmetom predstáv generácií kresťanov a nespočetné množstvo umelcov ho s väčšou či menšou presvedčivosťou zobrazilo vo svojich dielach.

Dialóg (porov. Lk 1,26-38), ktorý medzi týmito múrmi viedla mladá žena menom Mária a archanjel Gabriel, posol od Boha, sme pravdepodobne počuli už nespočetnekrát. Je to výmena slov, ku ktorej sa môžeme vždy vracieť (robíme to každý deň pri recitácii modlitby Anjel Pána), pretože ide o vrcholný okamih zmluvy medzi Bohom a ľuďmi.

Modliace sa srdce

Môžeme si predstaviť začínajúci deň. Je mierne jarné ráno a ticho ešte stále vládne úzkymi uličkami Nazareta, prerušované len občasnými krokmi, klopaním kopýt oslíka alebo tichým rozhovorom. Tak ako každé ráno, Mária vstala zavčas. Skôr než sa vydá k studni po vodu, rada si vyhradí niekoľko minút na modlitbu. Takto môže pozdvihnúť svoje srdce k Jahvem a poďakovať mu za dar nového dňa. Jej rozjímanie plynie ako rieka, „širokým a pokojným prúdom“^[1], bez hluku slov. Opakuje modlitbu Šema Izrael^[2] a žalmy kráľa Dávida často slúžia ako inšpirácia pre jej modlitbu.

Mária vie, že pamäť je nevyhnutnou súčasťou viery vyvoleného národa. V Biblii často nachádzame výzvy svätopiscov, aby si Izrael zachovával spomienky na Božiu prozreteľnosť^[3]. Mária nad týmito textami mnohokrát premýšľala: „Naša Matka Mária dlho zvykla uvažovať nad slovami svätých

starozákonných mužov a žien
očakávajúcich Spasiteľa a nad
udalosťami z ich života. Obdivovala
to množstvo zázrakov a nesmierne
Božie milosrdenstvo voči jeho často
tak nevďačnému ľudu“^[4]. Od detstva
bola zvyknutá rozprávať sa s Jahvem
v hĺbke svojho srdca, uvažovala o
jeho otcovskej ochrane a o tom, ako
sa jeho plán spásy rozvíjal od
začiatku vekov. Vo svojej modlitbe
vytrvalo prosila o príchod
prislúbeného Mesiáša.

Napriek svojej mladosti sa Mária
naučila utíšiť, aby mohla vnímať
Božiu prítomnosť vo svojej duši.
Rada premýšľala vo svojom srdci^[5] o
veľkých aj malých udalostiach, aby
ich zhodnotila z pohľadu
Prozreteľnosti. Preto nie je
prekvapujúce, že ju archanjel Gabriel
našiel zahĺbenú v modlitbe, keď
prišiel, aby jej predložil najväčšiu
výzvu, akú možno predložiť
stvoreniu^[6]. „Neexistuje lepší spôsob

modlitby, ako zaujať postoj Márie, ktorá bola otvorená a srdcom pripravená na Božiu vôľu: „Pane, čo Ty chceš, kedy Ty chceš a ako Ty chceš.“ To znamená srdce otvorené Božej vôli“^[7].

Pokora tej, ktorá je plná milostí

Boží posol pozdravuje Máriu s úctou a nadšením: „Raduj sa, milostiplná, Pán s tebou!“ (Lk 1,28). Svätý text uvádza, že „ona sa pri tých slovách zarazila a rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav“ (Lk 1,29). Pannu neprekvapila návšteva anjela, ale slová, ktorými sa jej prihovoriť: „Posol totiž oslovuje Máriu ako ‚milostiplnú‘; nazýva ju tak, akoby to bolo jej pravé meno. Nevolá ju menom, ktoré je zapísané v matrike: ‚Miriam‘ (Mária), ale týmto novým menom: ‚milostiplná‘“^[8]. Zjavuje jej meno, ktoré Jahve pre svoju Matku premýšľal od večnosti, meno, ktoré ju najlepšie vystihuje. Ona si pritom

uvedomuje, aká je malá pred veľkosťou Stvoriteľa! A práve táto Máriina pokora je tým, čo Boha uchvacuje a robí ju predmetom jeho zvláštnej lásky: „Pokora je Máriiným tajomstvom. Je to pokora, ktorá pritiahla Boží pohľad na ňu. Ľudské oko vždy hľadá veľkosť a nechá sa oslepiť tým, čo je okázalé. Boh však nehľadá na zovňajšok, Boh vidí do srdca (porov. 1 Sam 16,7) a jeho srdce nadchýna pokora. Pokora srdce sa Bohu páči“^[9].

Gabriel pokračuje vo svojom posolstve: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho; Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, bude kraľovať nad Jakubovým domom naveky a jeho kráľovstvu nebude konca“ (Lk 1,30-33). „Ne timeas, Maria! Neboj sa, Mária! Aj dnes môžeme tieto slová považovať za adresované nám: neboj

sa. Svätý Ján vo svojom prvom liste píše niečo úžasné: „Kto sa bojí, nie je dokonalý v láske“ (1 Jn 4,17), čo svätý Josemaría prekladal takto: „Ten, kto sa bojí, nevie milovať“ (Vyhňa, č. 260). Pane, chceme sa naučiť milovať, rásť v láske“^[10].

Mladá žena, ktorá už od detstva počúvala mesiášske prisľúbenie, dobre chápe slová nebeského posla. Napriek tomu, že zložila sľub úplne zasvätiť svoju dušu i telo Bohu, v tej chvíli si uvedomuje, že bola vyvolená spomedzi všetkých žien Izraela, aby sa stala matkou Mesiáša. Ako je u nej zvykom, využíva všetky svoje schopnosti na rozlišovanie Božej vôle. Svojou inteligenciou skúma posolstvo, ktoré prijala, a snaží sa pochopiť, ako zosúladiť túto Božiu požiadavku s túžbou patriť úplne Jemu, koho bude nosiť vo svojom srdci: „Mária povedala anjelovi: „Ako sa to stane, keď ja muža nepoznám?““ (Lk 1,34). Nepochybuje,

že Boží plán sa naplní. Vždy túžila plniť vôľu Jahveho, no chce pochopiť, akým spôsobom Božia prozreteľnosť vyrieši udalosti a ako môže ona sama odpovedať s veľkodušnosťou a oddaným srdcom. „Mária nebola iba pasívnym nástrojom v Božích rukách, ale slobodne a s vierou spolupracovala na spáse ľudí svojou vierou a poslušnosťou“^[11].

Očakávanie jedného „áno“

Gabriel pokračuje: Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn (Lk 1,35). A dodáva prekvapivú správu: Aj Alžbeta, tvoja príbuzná, počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej, že je neplodná! Lebo Bohu nič nie je nemožné (Lk 1,36-37). Anjel objasňuje otázku: ovocím lona Márie bude dielo Ducha Svätého. V týchto jednoduchých slovách je obsiahnuté prvé zjavenie trojičnej

viery v Novom zákone. A Panna Mária je prvou bytosťou, ktorá prijíma túto pravdu, ktorá tvorí ústredný obsah kresťanskej viery. Ako kázal svätý Augustín, skôr než počala Krista vo svojom lone, Mária ho prijala vo svojom srdci: „Kristus je prijatý a počatý vierou. Najprv prichádza viera do srdca Panny a potom nasleduje plodnosť materinského lona“^[12].

Anjel dáva Panne znamenie, keď jej hovorí o jej príbuznej Alžbete, manželke kňaza Zachariáša, ktorá žije v Ain-Karime. Aj Alžbeta bola obdarená veľkou Božou milosťou a chystá sa porodiť syna, napriek tomu, že bola neplodná a už dávno prekročila vek, kedy by mohla byť matkou. Mária chápe, že Alžbeta, okrem toho, že potrebuje jej pomoc v záverečnej fáze tehotenstva, je ideálnou dôverníčkou, s ktorou môže zdieľať zázrak, ktorý sa Boh chystá uskutočniť v jej lone a v jej živote.

A následne nastáva ticho. Len niekoľko sekúnd, no zdá sa, akoby sa v tej malej izbe prelínal čas s večnosťou, presahujúc hranice možného. Na Máriných perách visí celý príbeh spásy, vykúpenie miliónov duší, od Adama až po posledného človeka, ktorý vkročí na túto zem. Anjel netrpezlivo očakáva, kým vysloví svoj súhlas^[13]. Mária na chvíľu zavrie oči a ponorí sa do modlitby. Teraz chápe, ako sa udalosti jej krátkeho života uberali k tomuto okamihu a ako každá časť jej života – každý talent a milosť, ktorú prijala, ba dokonca aj bolesť – získava nový zmysel, keď počuje tento božský návrh. Vie, že to nebude jednoduché, myslí na Jozefa a tuší, že mnohí nepochopia jej situáciu. No je presvedčená, že Boh dokáže vyriešiť každú skúšku a prekážku, tak ako to urobil pre svoj ľud počas prechodu púšťou Sinaj, keď rozdelil vody Červeného mora. Necíti sa hodná tak veľkého daru, no teší ju, že opäť vidí,

ako má Pán zvláštnu záľubu v *anawim* – v najmenších. „Ona vyniká medzi poníženými a chudobnými Pána, ktorí od neho s dôverou očakávajú a prijímajú spásu“^[14].

Keby si neotvorila dvere svojej vôle...

Mária z Nazareta zdvihne pohľad a upiera oči na Gabriela, pričom sa jej na perách objaví úsmev.

Prekvapenie, nežnosť a jemný náznak dojatia sa objavujú na jej tvári, zatiaľ čo odpovedá: „Hľa, služobnica Pána. Nech sa mi stane podľa tvojho slova“ (Lk 1, 38). „Na kúzlo týchto panenských slov sa Slovo stalo telom“^[15]. Povedala svoje áno a hoci sa navonok nič nezmenilo, od tej chvíle bol Syn Najvyššieho počatý v jej lone. „V tom okamihu sa deje ten najväčší zázrak: Boh sa stáva človekom“^[16] V nebi vypukne oslava. Radosť a naliehavosť Gabriela sú také veľké, že sa zdá, že odchádza bez

rozlúčky: „A anjel od nej odišiel“ (Lk 1, 38).

Táto scéna nám odhaľuje nesmiernu Božiu lásku k svojim stvoreniam, ale aj to, ako počíta s ľudskou spoluprácou na uskutočnení svojho plánu spásy. Mária nám ukazuje, ako veľmi Boh miluje a rešpektuje slobodu človeka a túži po jeho spolupráci, aby vykúpenie pokračovalo vo všetkých dušiach. „Aj na tebe, ó Mária, sa dnes prejavuje sila a sloboda človeka. Po rozvažovaní takého veľkého plánu k tebe bol poslaný anjel, aby ti oznámil správu o božskom rozhodnutí a požiadal o tvoj súhlas. Syn Boží nevstúpil do tvojho lona, kým si nedala súhlas svojej vôle. Čakal pri dverách tvojej vôle, aby si otvorila tomu, kto k tebe chcel vstúpiť; nikdy by nebol vošiel, keby si neotvorila dvere tým slovom: ‚Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova‘ (Lk 1, 38). Večná Božská

prirodzenosť klopala na tvoje dvere,
ó Mária, ale keby si neotvorila dvere
svojej vôle, Boh by nevzal na seba
ľudské telo“^[17].

Naša vďačnosť presvätej Panne za jej
„áno“ na Božie volanie nikdy nebude
dostatočná. V knihe *Ísť s Kristom*,
uvažujúc nad „realitou láskavosti
tolkých kresťanov voči Ježišovej
Matke“, sv. Josemaría poznamenáva:
„Vždy som myslel na to, že táto neha
je odpoveďou lásky a prejavom
synovskej vďačnosti. Mária je totiž
úzko spojená s tým najväčším
prejavom Božej lásky: s Vtelením
Slova“^[18].

.....

^[1] Sv, Josemaría, *Cesta*, č. 145.

^[2] *Dt* 6,4.

^[3] Porov. *Žalm* 78 o *Dt* 4, 9.

[4] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 241.

[5] Porov. Lk 2,19.51.

[6] Porov. Sv. Josemaría, *Svätý Ruženec*, komentár k prvému radostnému tajomstvu.

[7] Pápež František, Audiencia, 18-XI-2020.

[8] Sv. Ján Pavol II, *Redemptoris Mater*, č. 8.

[9] Pápež František, Anjel Pána, 15-VIII-2021.

[10] F. Ócariz, Poznámky z meditácie, 25-III-23.

[11] Dogmatická konštitúcia *Lumen gentium*, č. 56.

[12] Sv Augustín, Kázeň 293, PL 38, 1327.

[13] Sv. Bernard z Clairvaux, veľký ctiteľ Panny Márie napísal text, ktorý

najkrajším spôsobom zachytáva tento okamih: Homílie o vznešenosti Panny Matky (*Homília 4, 8-9: Opera omnia, vydanie cisterciánov, 4 [1966], 53-54*). Tento text je zaradený do liturgie hodín dňa 20. decembra.

[14] Dogmatická konštitúcia *Lumen gentium*, č. 55.

[15] Sv. Josemaría, *Sv. Ruženec*, komentár k prvému radostnému tejomstvu.

[16] F. Ócariz, Poznámky z meditácie, 25-III-2023.

[17] Z modlitieb sv. Kataríny Sienskej, panny a učiteľky Cirkvi (OR, XI, Zvestovanie Pána 1379; ed. G. Cavallini, Rím, 1978, ss. 123-129).

[18] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 140.

María Candela

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/ako-vo-filme-povolanie-
marie/](https://opusdei.org/sk-sk/article/ako-vo-filme-povolanie-marie/) (08.03.2026)